

Arsenik i vattnet kan ge diabetes

Förhöjda halter av arsenik i dricksvattnet ökar risken för diabetes, enligt en amerikansk studie. Många svenskar har sina brunnar i arsenikrika områden.

På flera håll i Västerbotten och Västernorrland är halterna av halvmetallen arsenik naturligt höga i berggrund och jordlager. Detsamma gäller i trakterna av Södertälje, Enköping och Smedjebacken.

Bergborrade och även grävda privata brunnar på arsenikrika platser kan innehålla mer arsenik än vad gränsvärdet anger – och gör det ofta också. Enligt en undersökning i 113 kommuner som Socialstyrelsen och Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) presenterade tidigare i år var vart tjugonde vattenprov från bergborrade brunnar otjänligt, oftast på grund av för mycket arsenik.

Att arsenik är hälsofarligt är oomtvistat. Gränsvärdet på max 10 mikrogram per liter är satt först och främst med tanke på risken att utveckla cancer: hudcancer, urinblåsecancer och lungcancer. Men arsenik kan öka risken även för den kroniska sjukdomen diabetes typ 2, och det redan vid halter som bara ligger blygsamt över gränsvärdet. Detta enligt en studie bland 788 amerikaner som presenteras i kommande nummer av medicintidskriften *Jama*.

Nästan åtta procent av studiedeltagarna hade diabetes. Dessa personer hade i genomsnitt 26 procent högre arsenikhalter i sina urinprover än de friska deltagarna.

När forskarna hade tagit hänsyn till kända riskfaktorer för sjukdomen, bland annat ålder, rökning och övervikt, visade resultaten att risken för diabetes var 3,6 gånger så stor bland dem med högst arsenikvärden jämfört med dem med lägst.

Tidigare befolkningsstudier från Taiwan, Bangladesh och Mexiko har kopplat mycket höga arsenikhalter – tio gånger över gränsvärdet – till diabetesrisk, men detta är första gången som forskare har sett sambandet också vid lägre halter.

Enligt Socialstyrelsen bör man kontrollera sitt dricksvatten vart tredje år om man har en egen brunn. Vattenrening med jonbytare får bort den mesta arseniken.

TT 19 aug 2008